

## POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z wniosku W.T.  
przy uczestnictwie T.T.  
o podział majątku wspólnego,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 9 czerwca 2020 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy  
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.  
z dnia 15 lutego 2019 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2. oddala wniosek pełnomocnika wnioskodawcy o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.**

### UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy ustalił skład majątku wspólnego T.T. i W.T. stwierdzając, że obejmuje on m.in. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej „[...]” położone w K. na os. [...] [...], o wartości 312.700 zł, wyposażenie mieszkania szczegółowo opisane w ppkt 2, materiały i elementy opisane w ppkt 3 i 4, samochód „[...]” (ppkt 5), wydatek z majątku wspólnego w kwocie 200 zł na majątek osobisty uczestniczki (ppkt 6).

W punkcie II Sąd pierwszej instancji dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że prawo do lokalu, opisane w punkcie I 1. postanowienia, ruchomości opisane w punkcie I 2. postanowienia, wapno lasowane opisane w punkcie I 3.1) postanowienia oraz wierzytelność opisaną w punkcie I 7. postanowienia, przyznał uczestniczce (pkt II 1). Pozostałe ruchomości, opisane w punkcie I 3. ppkt 2-5 oraz w punkcie I 4. ppkt 1-4 i punkcie I 5. Sąd pierwszej instancji przyznał wnioskodawcy (pkt II.2) oraz zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy tytułem spłaty kwotę 147 683,33 zł, płatną w dziewięćdziesięciu sześciu miesięcznych ratach, pierwsze 95 rat po 1538,36 zł, ostatnia 96 rata w kwocie 1539,13 zł. Kolejnym punktem Sąd a quo stwierdził, że uczestniczka poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny wynoszące 31,14% wartości spółdzielczego prawa do lokalu opisanego w punkcie I 1. postanowienia, których wartość na dzień rozstrzygnięcia wynosi 97374,78 zł i z tego tytułu zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 48687,39 zł, płatną w dziewięćdziesięciu sześciu miesięcznych ratach, każda po 507,16 zł, z tym że pierwsza rata płatna w ostatnim dniu miesiąca następującego po uprawomocnieniu się postanowienia działowego. Kolejnym punktem Sąd pierwszej instancji nakazał wnioskodawcy opuszczenie lokalu mieszkalnego opisanego w punkcie I 1. postanowienia w terminie jednego miesiąca od daty uprawomocnienia się postanowienia działowego.

Postanowieniem z 15 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił punkt I. podpunkt 1 zaskarżonego postanowienia w zakresie określenia wartości spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu wchodzącego w skład majątku wspólnego poprzez ustalenie jej na kwotę 325 500 zł. Zmienił punkt II. podpunkt 3 zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy tytułem spłaty kwotę 154083,34 zł, płatną w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia. Zmienił punkt III zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że stwierdził, iż uczestniczka poniosła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny, wynoszący 33,55% wartości spółdzielczego prawa do lokalu opisanego w punkcie I 1 postanowienia, którego wartość wynosi 109205,25 zł i z tego tytułu zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 54602,62 zł, płatną w terminie trzech miesięcy od

uprawomocnienia się postanowienia. Zmienił punkt IV zaskarżonego postanowienia w zakresie terminu opuszczenia lokalu opisanego w punkcie I 1, zastępując termin jednego miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia działowego, terminem trzech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia działowego. W pozostałym zakresie oddalił apelacje uczestniczki i wnioskodawcy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

W jego ocenie zastosowanie art. 45 § 1 i 2 k.r.o. przez Sąd Okręgowy do rozliczenia nakładów poczynionych z majątku osobistego uczestniczki (pieniądze zgromadzone przed zawarciem małżeństwa) na majątek osobisty wnioskodawcy (kawalerka) było oczywistym naruszeniem prawa materialnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 519<sup>1</sup> § 2 k.p.c. wynika, że w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest równa lub wyższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w tak zwanych sprawach działowych (dział spadku, podział majątku wspólnego małżonków, zniesienie współwłasności), w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek odwoławczy. Z reguły nie może przekraczać wartości udziału przysługującemu skarżącemu uczestnikowi, chyba że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów, gdyż wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Wskazana przez skarżącego w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60,

z 20 lutego 2015 r., V CSK 239/14, niepubl., z 13 marca 2015 r., III CZ 13/15, niepubl., z 18 marca 2015 r., III CSK 419/14, niepubl., z 19 czerwca 2015 r., IV CZ 16/15, niepubl., z 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15, niepubl. i z 13 stycznia 2017 r., III CZ 61/16, niepubl.).

W skardze kasacyjnej skarżący podał, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie wynosi 181 107 zł.

Z zaświadczenia Spółdzielni Mieszkaniowej wynika, że wnioskodawca przed zawarciem związku małżeńskiego uiścił na zapłatę pierwszych rat na pokrycie wkładu budowlanego i spłatę kredytu zaciągniętego przez Spółdzielnię mieszkaniową „[...]” na lokal mieszkalny na os. [...] [...] w K., następujące kwoty: 1.044,35 zł, 1.044,35 zł oraz 1620,74 zł. Daje to łącznie sumę 3.709,44 zł. Kolejna wpłata w kwocie 7.411,87 zł dokonana w dniu 22 grudnia 1997 r. pochodziła z majątku osobistego uczestniczki, zaś ostatnia rata wpłacona w dniu 29 grudnia 1997 r. ze środków wspólnych. Łączna suma wydatkowana na kawalerkę wyniosła 16.677,13 zł.

Udział środków pochodzących z majątku osobistego uczestniczki na kawalerkę wyniósł 44,44%, ponieważ wpłata 7.411,87 zł na poczet pokrycia wkładu budowlanego i spłatę kredytu zaciągniętego przez Spółdzielnię w stosunku do ogólnej ceny kawalerki w wysokości 16.677,31 zł daje 44,44%. Dnia 23 września 1998 r. kawalerka została sprzedana za cenę 70.000 zł. Wartość nakładu uczestniczki odpowiada iloczynowi 44,44% i 70.000 zł, co daje kwotę 31.108 zł.

Ze skargi kasacyjnej wynika, że wnioskodawca stara się wykazać, że kwota wpłacona przez uczestniczkę w dniu 22 grudnia 1997 r. nie powinna podlegać rozliczeniu w przedmiotowej sprawie, ponieważ stanowi nakład poczyniony z majątku osobistego uczestniczki (pieniądze zgromadzone przed zawarciem małżeństwa) na majątek osobisty wnioskodawcy (kawalerka).

Uwzględniając powyższe, za miarodajną w zakresie określenia wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie należy uznać kwotę 31.108 zł. Jest to kwota niższa niż 150000 zł. Tym samym, skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 2 i 3 k.p.c.

Wniosek pełnomocnika o zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym został oddalony. Wniesienie skargi kasacyjnej niedopuszczalnej nie może zostać uznane za udzielenie pomocy prawnej i nie uzasadnia przyznania od Skarbu Państwa wynagrodzenia ustanowionemu przez sąd pełnomocnikowi (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSCN 2008, nr 3, poz. 41; z 18 grudnia 2007 r., III CSK 336/07, niepubl.; z 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSCN-ZD 2011, nr C, poz. 72; z 30 stycznia 2015 r., IV CSK 445/14, niepubl.). W innym miejscu wyrażono zapatrywanie, w myśl którego czynności adwokata ustanowionego z urzędu, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123).